

DIGIONE- EKOSYTEEMIN PELISÄÄNNÖT

Versio 2.0

DigiOne-ekosysteemin pelisäännöt v.2.0

Tämä dokumentti käsittelee yhteisiä pelisääntöjä DigiOne-ekosysteemissä toimimiseen. Pelisäännöt on laadittu yhdessä ekosysteemiin eri osapuolien kanssa.

Johdanto

DigiOnen digitaaliseen palvelualustan käyttäjät, opetus- ja koulutusalan toimijat sekä alustaan liittyvät palvelut ja niiden toimittajat muodostavat DigiOne-ekosysteemin. Kuntien Tiera Oy (jatkossa Tiera, DigiOne-ekosysteemin liittymisen ehdoissa operaattori) toimii alustan operaattorina. Tiera käynnistää ekosysteemytön, kun DigiOne-alusta on luovutettu Tieralle.

DigiOnen päämääränä on tarjota käyttäjille yhteentoimiva kokonaisuus helppokäyttöisistä koulutuksen digitaalisista palveluista sekä varmistaa koulutukseen liittyvän datan sekä kansallisten tietovarantojen ja palvelujen hyödynnettävyys.

DigiOne-ekosysteemin pelisääntöjen tavoitteena on luoda puitteet ja viitekehys ekosysteemille sekä luoda kaikille ekosysteemin sopimusosapuolille reilu toimintaympäristö, jossa on tilaa myös joustavuudelle ja innovatiivisuudelle. Pelisäännöt kuvaavat ekosysteemiin liittymiseen ja siinä toimimiseen liittyviä ehtoja ja edellytyksiä sekä määrittelevät mm. tietojen käsittelyyn ja palveluiden kehittämisen liittyviä linjauksia. DigiOne-ekosysteemin pelisäännöt ovat julkisia. DigiOnen eri osapuolten välisissä sopimuksissa määritellään tarkemmin osapuolten vastuut ja velvollisuudet.

DigiOnen ekosysteemiryhmä arvioi pelisääntöjä säännöllisesti ja tekee muutoksista ehdotuksen ohjausryhmälle kuultuaan ensin ekosysteemin eri osapuolia. DigiOnen ohjausryhmä päättää ekosysteemin pelisääntöjen muutoksesta. Pelisääntöjen keskeisin termistö on avattu tämän dokumentin lopusta löytyvässä sanastossa.

Kuva 1. DigiOne-ekosysteemissä huolehditaan oikeuksien ja velvollisuuksien tasapainosta, jotta kaikki toimijat kokevat saavansa lisäarvoa ekosysteemiin kuulumisesta. *DigiOnen ohjausryhmä valvoo* oikeuksien ja velvollisuuksien tasapainoa.

Sisällysluettelo

DigiOne-ekosysteemin pelisäännöt v.2.0	1
Johdanto	1
1 DigiOne-ekosysteemin tarkoitus	3
2 DigiOne-ekosysteemissä toimimisen edellytykset	4
3 DigiOne-ekosysteemin hallinta	6
4 DigiOne-ekosysteemiin liittymisen ja poistumisen ehdot	8
5 Tietosuoja ja tietoturva DigiOnessa	10
6 Omien tietojen hallinta	11
7 Tiedon käyttö ja luovuttaminen	12
8 Palveluiden ja sisältöjen kehittäminen	15
Sanasto	18

1 DigiOne-ekosysteemin tarkoitus

1.1 DigiOne-ekosysteemin toiminnan ja palveluiden kehittämisen lähtökohdانا on oppijan oppiminen ja hyvinvointi.

DigiOne tarjoaa laadukkaat ja helppokäyttöiset digitaaliset palvelut ja sisällöt koulutuksen järjestämiseen. Palveluiden käyttäjiä ovat koulutuksen järjestäjän henkilöstö sekä huoltajat ja oppijat.

Palvelualustaan liitetyt palvelut ja sisällöt tarjoavat yhdenvertaisemmat mahdollisuudet oppimiseen ja vähentävät siten taitojen eriytymistä luokissa ja oppilaitoksissa sekä alueellisesti ja kansallisesti.

Yhteentoimivien palveluiden avulla opettajien ja muun kouluhenkilökunnan mahdollisuudet suunnitella opetusta ja tarvittavia tukitoimia parantuvat. Lisäksi oppijoiden oppimisen seuraaminen sekä palautteen anto monipuolistuu ja helpottuu. Tämä vapauttaa aikaa oppijoiden tukemiseen ja vuorovaikutukseen ja siten edistää hyvinvointia.

Ekosysteemiin liittyessään kukin toimija sitoutuu edistämään omalta osaltaan lasten ja nuorten oppimista ja hyvinvointia.

1.2 Digione-ekosysteemi tukee toiminnan muutosta ja pedagogisen toimintakulttuurin jatkuvaa kehittämistä.

DigiOne tukee omalta osaltaan valtakunnallisen ja paikallisten opetussuunnitelmien mukaisen pedagogisen toimintakulttuurin ja johtamisen muutosta. Muutosta edistetään mm. luomalla toimiva ja monipuolinen kokonaisuus digitaalisista koulutuksen palveluista. Tiedolla johtamisen mahdollisuuksia parannetaan helpottamalla datan jakamista ja saatavuutta.

1.3 DigiOne-alustatalousekosysteemin tavoitteena on tuoda hyötyä kaikille ekosysteemissä mukana oleville osapuolille.

Ekosysteemin hyödyt syntyvät, kun DigiOnen eri toimijoiden tarpeet kohtaavat ja jokainen osapuoli tuottaa oman panoksesta ekosysteemin hyväksi. DigiOne tuo synergiaetua koulutuksen järjestäjille sekä palvelun- ja sisällöntuottajille luomalla yhteisiä toimintatapoja (mm. tietomallit ja rajapinnat), karsimalla päällekkäistä työtä ja tekemällä yhteistyötä mm. hankintojen, integraatioiden sekä tietoturvan ja -suojan osalta.

DigiOnen kannalta on keskeistä ekosysteemin ja palveluiden kehittäminen sekä alustan ja ekosysteemin elinvoimaisuuden ja laadunhallinnan varmistaminen. DigiOne-Ohjausryhmä varmistaa, että ekosysteemin eri sopimustahot (Tilaaja, Toimittaja, Alihankkijat ja muut Palveluntuottajat) ovat edustettuna DigiOnessa ja huolehtii, että alustatalousekosysteemin ylläpitämiseen sekä kehittämiseen varataan riittävästi resursseja.

1.4 DigiOnen keskiössä on palveluiden yhteentoimivuus.

Palvelualustan palveluiden yhteentoimivuus ja yhdenmukaisuus edistävät omalta osaltaan tietojen siirtymistä mm. koulutuksen järjestäjältä toiselle, koulutuksen järjestäjän ja palvelun tuottajan välillä sekä eri viranomaisten välillä. DigiOnen näkökulmasta merkittävää on palvelualustalle kertyvä data, mikä mahdollistaa tiedon hyödynnettävyyden valtakunnallisten lakien ja säädösten puitteissa.

Palvelualustalle kertyvä data luo myös mahdollisuuksia innovatiivisten digitaalisten palveluiden kehittämiseen sekä edistää tiedon hyödynnettävyyttä tiedolla johtamisen tarpeisiin lainsäädännön sallimissa rajoissa.

2 DigiOne-ekosysteemissä toimimisen edellytykset

2.1 DigiOne-ekosysteemin osapuolet sitoutuvat noudattamaan ekosysteemin arvoja ja tavoitteita.

DigiOnen arvot ovat oppiminen, yhteistyö, yhdenvertaisuus ja käyttäjäkeskeisyys.

DigiOnen tärkeimpänä arvona on oppiminen, ja hyvinvointi on oppimisen perusedellytys. Ymmärrämme, että uudenlainen ekosysteemi ei voi syntyä ilman jatkuvaa oppimista.

Ekosysteemi ei synny ilman uudenlaista yhteistyötä. Haluamme aidosti tuoda eri toimijat yhteen ja sitä kautta synnyttää jokaiselle toimijalle lisäarvoa. Ekosysteemi on avoinna kaikille halukkaille toimijoille, jotka sitoutuvat noudattamaan yhteisiä pelisääntöjä.

Suomalaisen opetussuunnitelman vahvuus on yhdenvertaisuus. Haluamme tukea kutakin oppijaa hänen omista lähtökohdistaan.

Käyttäjäkeskeisyys on kaiken suunnittelumme ja palveluidemme perustana. Helppo liittyminen DigiOne yhteisöön houkuttelee käyttäjiä ja palveluntuottajia palvelualustaamme.

Arvojen lisäksi DigiOne-ekosysteemin osapuolet sitoutuvat huomioimaan toiminnassaan myös eettiset näkökulmat sekä oppijan ikään ja kehitystasoon liittyvät seikat.

DigiOne-ekosysteemin keskeisiä tavoitteita ovat:

- Lasten ja nuorten oppimisen ja kasvun tukeminen sekä yhdenvertaisempien edellytysten luominen oppimiselle.
- Opetussuunnitelman mukaisen toiminnan ja koulutuksen järjestämisen kehittämisen tukeminen.
- Tiedon hyödyntämisen ja tiedolla johtamisen edellytysten parantaminen.
- Sujuvien, yhteentoimivien ja kokonaistaloudellisten palveluiden ylläpitäminen ja kehittäminen käyttäjälähtöisesti.
- Ekosysteemin kehittyminen ja kasvaminen sekä synergiaetujen luominen ekosysteemin eri tahoille.

2.2 DigiOne-ekosysteemin osapuolet sitoutuvat noudattamaan osapuolten välisiä sopimuksia, ehtoja ja linjauksia.

Ekosysteemin toimijat sitoutuvat näihin pelisääntöihin, jotka sisällytetään osaksi osapuolten välisiä sopimuksia. Osapuolten väliset sopimukset määrittävät tarkemmat ehdot kullekin toimijalle. Lisäksi toimijat sitoutuvat noudattamaan yhdessä sovittuja linjauksia kuten esim. tietosuoja- ja tietoturvaehtoja.

2.3 DigiOne-ekosysteemin osapuolet noudattavat lakeja ja säädöksiä sekä valtion viranomaisten ohjeistuksia ja määräyksiä, joita koulutuksen järjestämiseen, yksilön oikeuksiin, tietojen käsittelyyn ja palveluiden tuottamiseen on säädetty.

Lait määrittelevät velvollisuuksia kullekin DigiOnen osapuolelle. Jokainen ekosysteemin osapuoli on velvollinen seuraamaan ja noudattamaan palveluaan koskevia lakeja ja ohjeistuksia. Sopimusosapuolet

tekevät lisäksi yhteistyötä, jotta kaikilla olisi ajanmukainen tieto DigiOnea koskevista laeista ja säädöksistä.

Palvelusopimuksissa määritellään tarkemmat vastuut ja velvollisuudet lakien ja säädösten muutosten huomioimisesta.

2.4 DigiOne-ekosysteemin osapuolilla on mahdollisuus antaa palautetta ekosysteemin toiminnasta.

Tavoitteena on kehittää ekosysteemiä arvioimalla alustatalousekosysteemin toimintaa. Kaikilla ekosysteemin osapuolilla on mahdollisuus vaikuttaa ekosysteemin kehittymiseen antamalla palautetta ekosysteemin toiminnasta. Ekosysteemin toimivuuden ja laadun arvioinnista vastaa DigiOnen ohjausryhmä.

2.5 DigiOne-ekosysteemin toiminnasta kerrotaan avoimesti, tasapuolisesti ja selkeästi.

Toimivan ja elinvoimaisen ekosysteemin sekä toiminnan muutoksen onnistuminen edellyttää jokaisen toimijan ajantasaista, täsmällistä ja avointa viestintää.

3 DigiOne-ekosysteemin hallinta

3.1 Ekosysteemin hallinnoinnista vastaa DigiOnen ekosysteemiryhmä

Ekosysteemiryhmä toimii DigiOne-ohjausryhmän ohjauksessa. Ekosysteemin pelisääntöjä tarkastellaan ekosysteemin kanssa yhdessä, mutta lopullisen hyväksynnän ja mahdolliset priorisoinnit tekee DigiOnen ohjausryhmä. Ekosysteemin pelisääntöjen päivityksissä tai muissa merkittävässä ekosysteemiin vaikuttavissa asioissa kuullaan ekosysteemin eri toimijoita myös ekosysteemiryhmän ulkopuolelta.

Ryhmä tarkastelee yhteistyön ja palvelukokonaisuuden tilaa ja edistystä laaja-alaisesti. Se parantaa yhteistyön arvoa ekosysteemin eri toimijoiden tavoitteiden mukaisesti. Toimittajien velvollisuutena on toimittaa DigiOnen ekosysteemin käsittelyyn toimialan yhteisten toimintatapojen ja markkinoiden parhaiden käytäntöjen mukaisia kehitysideoita.

3.2 Ekosysteemiryhmän toiminta

DigiOnen ekosysteemiryhmä kokoontuu erikseen sovitun aikataulun mukaisesti. Tiera vastaa ryhmän kokoonkutsumisesta sekä asialistasta, jonka Tiera tekee yhteistyössä osallistujien kesken.

Ekosysteemin jäsenet vastaavat DigiOnen ekosysteemille tuotettavien esitysten ja raporttien valmistelusta omalta osaltaan. Käsiteltäviä asioita ovat mm.:

- Toimintaympäristön tilannekuvan seuranta ja käsittely
- Yhteentoimivuuden, standardien ja yhteisten toimintamallien sekä datan hyödyntämisen edistäminen myös kansallisella tasolla
- Kannanottojen tekeminen DigiOnessa käyttöön otettaviin standardeihin (kuten OneRoster)
- Ekosysteemin pelisääntöjen muutosehdotuksen tekeminen DigiOnen ohjausryhmälle
- Koota eri osapuolien yleiset kokemukset sekä näkemykset yhteistyön toimivuudesta ja kehitystarpeista
- Palveluiden volyyymien ja mittarien seuranta
- Kannanottaminen tietosuoja- ja turvaehtoihin.

Tiera tuottaa kokousten esitysmateriaalit viimeistään viikkoa ennen kokousta.

Kokouksissa puheenjohtajana toimii DigiOnessa mukana olevan koulutuksen järjestäjän edustaja, jonka ekosysteemiryhmä valitsee koulutuksen järjestäjien edustajien joukosta. Ekosysteemiryhmän henkilöiden ja puheenjohtajan toimikausien tavoiteaika on 2–4 vuotta. Tieran edustaja toimii sihteerinä ja pitää pöytäkirjaa. Puheenjohtajan hyväksymä pöytäkirja toimitetaan viikon kuluessa osallistujille.

3.3 Ekosysteemiryhmän määritteleminen

Palvelun ekosysteemiryhmä muodostuu Tieran, DigiOne-kuntien sekä Yhteisten palveluiden tuottajien ja muiden mahdollisten sidosryhmien edustajista. Edustajat nimetään seuraavasti:

Kuntien edustus:

2 edustajaa varhaiskasvatus ja esiopetus

2 edustajaa perusopetus

2 edustajaa toinen aste

2 edustajaa kunnan tietohallinto

Tieran-edustajat:

2 paikkaa

Yhteisten palveluiden tuottajien-edustajat:

1 edustaja per toimittaja

Muut yhteistyötahot maksimissaan 5 paikkaa, kuitenkin siten, että Yhteisten palvelujen toimittajilla ja muilla yhteistyötahoilla on maksimissaan kahdeksan paikkaa.

Ekosysteemiryhmän kokoonpanoa arvioidaan ja tarvittaessa päivitetään vuosittain DigiOne-Ohjausryhmän toimesta. Toimittajat ja muut sidosryhmät ilmoittavat Tieralle 30.9. mennessä halukkuudestaan toimia Ekosysteemiryhmään jäsenenä seuraavana vuonna. Tilaajien ja Toimittajan edustajat päättävät lopulliset osallistujat ehdokkaiden joukosta huomioiden ryhmän monimuotoisuuden ja riittävän jatkuvuuden ja vaihtuvuuden.

Ekosysteemiryhmän alla voi olla alatyöryhmiä, jotka sovitaan tarpeen mukaan.

DigiOne-ekosysteemin osapuolet noudattavat lakeja ja säädöksiä sekä valtion viranomaisten ohjeistuksia ja määräyksiä, joita koulutuksen järjestämiseen, yksilön oikeuksiin, tietojen käsittelyyn ja palveluiden tuottamiseen on säädetty.

Ekosysteemiryhmän kokoonpanoa arvioidaan ja tarvittaessa päivitetään vuosittain vuosikellon mukaisesti. Halukkaat muut toimittajat tai sidosryhmät ilmoittavat Tieralle halukkuudestaan ekosysteemiryhmään kuulumisesta.

Koulutuksen järjestäjien ja Tieran edustajat päättävät lopulliset osallistujat ehdokkaiden joukosta huomioiden ryhmän monimuotoisuuden ja riittävän jatkuvuuden ja vaihtuvuuden. Ekosysteemiryhmän alla voi olla alatyöryhmiä, jotka sovitaan tarpeen mukaan.

3.4 DigiOne edistää sujuvia hankintaprosesseja

Tavoitteena on, että DigiOneen liittyvät hankintaprosessit ovat mahdollisimman helppoja, sujuvia ja reiluja kaikille osapuolille. DigiOne-hankinnat toteutetaan pääasiassa siten, että hankittavia järjestelmiä tai palveluita voidaan tarjota kaikille koulutuksen järjestäjille. Koulutuksen järjestäjät voivat lisäksi täydentää ja palvelukokonaisuutta haluamallaan DigiOneen liitettävillä Valinnaisilla palveluilla. Tällöin tehdään Liittymissopimus palvelun tarjoajan ja Tieran välillä.

Tiera toteuttaa yhteisten palvelujen kilpailutukset ja tarpeen mukaan myös muut kaupallisten palveluiden kilpailutukset kuntien kustannuksella. Puitejärjestelykilpailutuksia valmisteltaessa on huomioitava yhteishankintoja koskeva vaatimus sopimusta käyttävien tahojen yksilöimisestä tarjouspyynnössä. Kuntien yhteiset hankinnat pyritään toteuttamaan DigiOne-ohjausryhmän alaisuudessa.

Dynaamisten hankintajärjestelmien osalta Tiera vastaa osallistumishakemuksien käsittelystä. Kunnat ja koulutuksen järjestäjät vastaavat varsinaisten kilpailutusten tekemisestä.

Hankintamenettelyillä pyritään luomaan mahdollisuuksia uusien ja innovatiivisten palveluiden syntymiselle sekä hyödyntämään parhaita käytäntöjä muilta toimialoilta.

4 DigiOne-ekosysteemiin liittymisen ja poistumisen ehdot

4.1 DigiOnen periaatteena on, että kaikki halukkaat ja ehdot täyttävät toimijat voivat liittyä ekosysteemiin.

DigiOnen periaatteena on, että kaikki halukkaat ja ehdot täyttävät toimijat voivat liittyä ekosysteemiin. Toimijat otetaan mukaan ekosysteemin vaiheistetusti, jotta ekosysteemin laajeneminen on hallittua ja varmistetaan palveluiden sujuvat käyttöönotot. Perusteet kunkin toimijan liittymiselle on kuvattu tässä kappaleessa ja niitä tarkennetaan kunkin toimijan liittymissopimuksissa.

Ohjausryhmä päättää palvelun- ja sisällöntuottajien hyväksymisestä DigiOne-ekosysteemin jäseneksi.

4.2 Koulutuksen järjestäjä liittyy DigiOne-ekosysteemiin sitoutumalla näissä pelisäännöissä ja palvelusopimuksessa määriteltyihin ehtoihin.

Koulutuksen järjestäjillä tarkoitetaan kuntia ja kuntayhtymiä sekä muita koulutuksen järjestäjiä, joiden tehtävänä on järjestää koulutusta. DigiOneen liittyvät kunnat tekevät sopimuksen Tieran kanssa DigiOnen käyttöönotosta. Käyttöönotto edellyttää liittymistä Tieraan.

Koulutuksen järjestäjä huolehtii käyttöönoton edellyttämistä toimenpiteistä kuten opetussuunnitelmatietojen siirrosta ePerusteet-järjestelmään, vaadittavista kunnan tai koulutuksen järjestäjän järjestelmien integraatioista ja migraatioista sekä henkilöstön riittävästä resursoinnista ja koulutuksesta.

4.3 Koulutuksen järjestäjä liittyy opetuksen järjestämiseen liittyvät käyttäjät DigiOne-ekosysteemiin.

DigiOnen käyttäjiä ovat mm. oppijat, huoltajat, opettajat, hallinto ja muu koulutuksen järjestäjän henkilökunta. Koulutuksen järjestäjä liittyy käyttäjän DigiOne-ekosysteemiin.

Opetuksen ja koulutuksen järjestämisen kannalta välttämättömien henkilötietojen käsittely perustuu lakisääteisen veloitteen noudattamiseen, eikä erillistä suostumusta alustaan liittymiseen ja välttämättömien tietojen käsittelyyn tarvita. Ensimmäisen kirjautumisen yhteydessä käyttäjä saa nähtäväksi palvelua koskevan, julkisesti saatavilla olevan tietosuojaselosteen.

4.4 Palvelun- ja sisällöntuottaja liittyy DigiOne-ekosysteemiin sitoutumalla näissä pelisäännöissä ja DigiOnen liittymissopimuksessa määriteltyihin ehtoihin.

Tässä yhteydessä palvelun- ja sisällöntuottajilla tarkoitetaan yrityksiä ja julkisen hallinnon digitaalisten palveluiden tuottajia sekä oppimateriaalin kaupallisia ja ei-kaupallisia tuottajia ja jakelijoita, joiden palveluita koulutuksen järjestäjät voivat hankkia täydentämään palvelukokonaisuutta.

Palvelun- ja sisällöntuottajat voivat kokeilla ja testata DigiOnen rajapintoja ulkoista kehitys- ja testiympäristöä vastaan ennen DigiOne-ekosysteemiin liittymistä hyödyntäen ulkoisen kehitys- ja testiympäristön testidataa ja rajapintadokumentaatiota. Palvelun testaaminen vaatii rekisteröitymisen ympäristöön.

Mikäli palvelun- ja sisällöntuottaja haluaa liittyä DigiOne-ekosysteemin jäseneksi, tulee hänen allekirjoittaa Liittymissopimus. Samalla Liittyjä sitoutuu näihin pelisääntöihin, tuotantoympäristön

rajapintojen käyttöön liittyviin pelisääntöihin sekä muihin hankintasopimuksissa tai muissa sopimuksissa määriteltyihin ehtoihin.

4.5 Tutkimustahojen liittyminen DigiOne-ekosysteemiin määritellään myöhemmin.

Tutkimustahoilla tarkoitetaan mm. yliopistoja, korkeakouluja, tutkimuslaitoksia sekä itsenäisiä tutkijoita.

Tavoitteena on, että tutkimustahot voisivat DigiOnen avulla kerätä helposti ja ajantasaisesti tutkimusaineistoa vertailtavassa muodossa. DigiOnen palveluista kerättyjä tietoja voidaan hyödyntää tutkimuskäytössä, esimerkiksi akateemisissa julkaisuissa tai kansallisissa tutkimuksissa.

Koulutuksen järjestäjien näkökulmasta tavoitteena on, että he voivat hyödyntää tutkimusten tuloksia nykyistä helpommin oppimisen ja hyvinvoinnin edistämiseen opetuksessa ja johtamisessa.

4.6 Lakisääteiset muutokset

Valinnaisten palveluiden tuottaja sitoutuu täyttämään kulloinkin voimassa olevat lainsäädännön velvollisuudet palvelussaan.

4.7 Toimijan poistuminen ja poistaminen DigiOne-ekosysteemistä

Toimijoilla viitataan tässä palvelun- ja sisällöntuottajiin sekä tutkimustahoihin. Ohjausryhmä voi päättää toimijan poistamisesta DigiOne-ekosysteemistä, mikäli toimija toimii liittymissopimuksen ja/tai ekosysteemin pelisääntöjen ehtojen vastaisesti. Toimija voi myös omasta aloitteestaan poistua DigiOne-ekosysteemistä ilmoittamalla siitä kirjallisesti Operaattorille.

5 Tietosuoja ja tietoturva DigiOnessa

5.1 Ekosysteemiin toimijat sitoutuvat noudattamaan sopimuksissa määriteltyjä tietosuoja- ja tietoturva vaatimuksia.

DigiOne on määrittänyt ekosysteemin yhteiset tietoturva- ja tietosuojaehdot, jotka ovat julkisesti nähtävillä. Ekosysteemiin luotettavuuden edellytyksenä on toimijoiden sitoutuminen sopimuksissa määriteltyihin tietosuoja- ja tietoturva vaatimukseen sekä yleisiin tietosuojaan- ja turvaan liittyviin velvoitteisiin ja lainsäädäntöön. Yleisiä velvoitteita on kuvattu laajemmin Opetushallituksen laatimassa kasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen [Tietosuojaoppaassa](#).

Alustan toimittaja ja operaattorina toimiva Tiera vastaa itse kehittämiensä palveluiden ja DigiOne-alustan tietosuojasta ja -turvasta, varautuu asianmukaisesti mahdollisiin riskeihin sekä seuraa niihin liittyviä lainsäädännöllisiä muutoksia. Tiera raportoi säännöllisesti tietosuojan ja tietoturvan tilasta ohjausryhmälle.

Palvelun- ja sisällöntuottajat vastaavat kehittämiensä palveluiden tietosuoja- ja tietoturva vaatimusten täyttymisestä ja mahdollisten lainsäädännöllisten muutosten huomioimisesta.

Kaikilla ekosysteemin toimijoilla on velvollisuus nostaa esiin mahdollisia ekosysteemissä ilmeneviä tietosuoja- ja tietoturvaongelmia.

5.2 DigiOne valmistelelee tietosuojatyön rekisterinpitäjän puolesta.

Tiera vastaa DigiOne-palvelukokonaisuuden (pl. Valinnaiset palvelut) palveluiden tietosuojan riskiarvioista, joita rekisterinpitäjät voivat hyödyntää. Arviointien hyväksyntä on kunkin rekisterinpitäjän vastuulla. Keskitetty tietosuojatyö säästää resursseja ja varmistaa laadukkaat tietosuojakäytännöt.

DigiOnessa tulee olemaan kuntien edustajien muodostamat tietoturva- ja tietosuojaryhmät.

5.3 Palveluntuottaja kuvaa rekisteristä haetut ja palvelussa syntyvät tiedot tietosuoja selostetta varten.

Palveluntuottajan tulee kuvata palvelussa rekisteristä haetut ja palvelussa syntyvät tiedot tietosuoja selostetta varten. Tietosuoja selostetta varten tarvittavia tietoja ovat esimerkiksi palvelun käyttämät tiedot, mahdolliset tietojensiirrot sekä esimerkiksi tieto siitä, jääkö tiedosta paikallisia kopioita. Tavoitteena on, että DigiOne luo prosessit henkilötietojen sujuvaan käsittelyyn ja yhtenäistää käytetyt sopimukset ja asiakirjat. Työ tehdään ekosysteemin yhteistyönä, jonka toteutumisesta ja organisoinnista vastaa Tiera.

Tietojen käyttöehdoissa tulee välttää tarpeettoman monimutkaista ilmaisutapaa sekä liian oikeudellista, teknistä tai muuta erikoisalan kieltä tai sanastoa, ja se tulee tehdä käyttäjän ikä- ja kehitystaso huomioiden. Kun henkilötietojen käsittely on monimutkaista, teknistä tai odottamatonta, rekisteröidyille tulisi selittää käsittelyn tärkeimmät seuraukset, eli miten käsittely vaikuttaa rekisteröityyn.

6 Omien tietojen hallinta

6.1 Rekisteröidyllä on käsittelyperusteesta riippuen oikeus omien tietojen hallintaan.

Rekisteröidyllä (käyttäjällä) on käsittelyperusteesta riippuen oikeus:

- tarkastaa, mitä tietoja sovelluksessa käsitellään,
- vaatii virheellisten tai epätarkkojen tietojen oikaisemista,
- vaatii tietojen poistamista,
- vaatii tietojen käsittelyn rajoittamista,
- vastustaa tietojen käsittelyä sekä
- saada tiedot ja siirtää ne toiselle rekisterinpitäjälle sekä peruuttaa antamansa suostumus milloin tahansa, jos käsittely perustuu suostumukseen.

Rekisteröidyllä ei välttämättä ole kaikkia edellä mainittuja oikeuksia kaikissa käsittelytilanteissa, sillä oikeudet riippuvat muun muassa käsittelyyn sovellettavasta käsittelyperusteesta. Koulutuksen järjestäjä tai muu viranomainen voi rajoittaa käyttäjän oikeutta tietoihinsa perustuen lakisääteisen tehtävän toteuttamiseen.

Palveluita tulee kehittää niin, että omien tietojen tarkastaminen ja hallinta on käyttäjälle mahdollisimman helppoa.

6.2 Rekisteröity huolehtii DigiOnessa tarvittavien tietojen antamisesta, päivittämisestä ja oikeellisuudesta.

Osa oppijan perustiedoista, kuten nimi ja osoitetiedot, tulevat Digi- ja väestötietoviraston tietojärjestelmistä ja Opetushallituksen Opintopolku-palvelusta. Täydennettävät perustiedot lisätään suoraan DigiOneen.

Käyttäjä tai hänen huoltajansa vastaa tietojen päivittämisestä DigiOneen ja Digi- ja väestötietoviraston järjestelmiin. Koulutuksen järjestäjällä on myös vastuu tarkastaa säännöllisesti oppijan perustiedot.

Tietoja voi tulla automaattisesti myös muista järjestelmistä, kuten koulutuksen järjestäjän henkilökunnan tiedot kunkin kunnan omasta henkilöstöhallinnan järjestelmästä. Tulevaisuudessa tietoa voi tulla myös muilta palveluntarjoajilta, jolloin käyttäjää tiedotetaan asiasta tietosuojaselosteessa.

7 Tiedon käyttö ja luovuttaminen

7.1 Koulutuksen järjestäjä vastaa rekisterinpitäjänä siitä, että henkilötietoja käsitellään lainmukaisesti koko henkilötietojen käsittelyn elinkaaren ajan.

Koulutuksen järjestäjä vastaa rekisterinpitäjänä siitä, että henkilötietoja käsitellään lainmukaisesti koko henkilötietojen käsittelyn elinkaaren ajan, eli aina tietojen keräämisestä niiden tuhoamiseen saakka. Koulutuksen järjestäjälle kuuluu rekisterinpitäjänä useita velvollisuuksia, ja sen on varmistettava, että niitä kaikkia noudatetaan edellä mainittuna aikana. Koulutuksen järjestäjän on lisäksi pystyttävä osoittamaan, että kaikkia velvollisuuksia on noudatettu asianmukaisesti. Koulutuksen järjestäjän on myös tehtävä yhteistyötä tietosuojavaltuutetun toimiston kanssa sen valvontatehtävien suorittamiseksi ja annettava sille tarvittavat tiedot valvonnan suorittamista varten.

(Lähde: [Opetushallituksen Tietosuojajoapas](#)).

Henkilötietojen käsittely DigiOneen liitetyissä palveluissa perustuu aina koulutuksen järjestäjän lakisääteisen tehtävän toteutukseen ja henkilötietojen käyttö edellyttää sopimuksen tekemistä rekisterinpitäjän kanssa.

7.2 Palvelun- ja sisällöntuottajat ja Tiera toimivat henkilötiedon käsittelijöinä rekisterinpitäjien puolesta.

Koulutuksen järjestäjät toimivat kukin itsenäisinä henkilötietojen rekisterinpitäjinä niiden tietojen osalta, jotka tarvitaan oppimisen ja koulutuksen järjestämiseen. Palvelun- ja sisällöntuottajat ja Tiera käsittelevät henkilötietoja rekisterinpitäjien puolesta.

7.3 Tavoitteena on anonymisoidun datan vapaa liikkuvuus huomioiden eettiset, tietosuojan ja tietoturvaan liittyvät näkökulmat.

Tahtotila on, että dataa voidaan hyödyntää tiedolla johtamisessa ja kasvatuksen ja koulutusalan tutkimuksissa sekä koulutuksen ja hyvinvoinnin palveluiden tuottamisessa ja kehittämisessä. Tavoitteena on, että kasvatusta- ja koulutussektorille syntyy uusia innovatiivisia palveluita.

Koulutuksen järjestäjät ja Tiera heidän valtuuttamaan voivat luovuttaa anonymisoitua dataa yhteiskunnallisiin tarkoituksiin, esimerkiksi tutkimuslaitosten käyttöön. Datan käsittelystä ja luovutuksesta aiheutuneet kustannukset voidaan periä datan hyödyntäjältä.

Anonymisoituja tietoja ei enää katsota henkilötiedoiksi. Niihin ei sovelleta tietosuojasäännöksiä. Rekisterinpitäjän on kuitenkin huomioitava tietosuojalainsäädännön velvoitteet silloin, kun se aikoo anonymisoida hallussaan olevia henkilötietoja, koska anonymisointi pitää sisällään henkilötietojen käsittelyä kuten poistoa ja muokkaamista. Rekisterinpitäjän on tällöin varmistuttava muun muassa siitä, että henkilötiedot on alun perin kerätty laillista käyttötarkoitusta varten ja että anonymisoitujen tietojen hyödyntäminen on mainittu yhtenä tiedon käyttötarkoituksena. Sen sijaan pseudonymisoidut tiedot katsotaan henkilötiedoiksi ja niiden käsittelyssä noudatetaan henkilötietoja koskevia velvoitteita.

7.4 Oppijaan liittyvä tieto kulkee oppijan mukana.

DigiOnessa opetuksen kannalta oleelliset tiedot kulkevat oppijan mukana kouluasteelta toiselle ja koulutuksen järjestäjältä toiselle. Osa tiedoista voidaan siirtää suoraan, osa vaatii huoltajan tai oppijan hyväksynnän. Koulutuksen järjestäjällä on oikeus luovuttaa toiselle koulutuksen järjestäjälle ne tiedot, jotka tällä on oikeus lain mukaan saada.

Tietoa käsitellään käsittelyperusteiden mukaisesti ja säilytetään määritellyn ajan puitteissa, kunnes tiedot poistuvat automaattisesti järjestelmästä säilytysaikojen umpeuduttua. DigiOnessa noudatetaan tietojen säilytysaikaohjeistuksia, jotka on määritelty koulutusta koskeville tiedoille.

Koulutuksen järjestäjä voi hankkia DigiOneen liitettäviä Valinnaisia palveluita. Jos Valinnaisissa palveluissa muodostuva tieto ei siirry DigiOne-alustalle, palvelussa olevat tiedot ovat käytössä koulutuksen järjestäjän ja palveluntuottajan sopimuksen mukaisesti.

7.5 Tieto lisätään DigiOne-alustan palveluihin vain kerran.

DigiOneen kertaalleen lisättyjä tietoja hyödynnetään myöhemmissä käyttötapauksissa, jotta samoja tietoja ei tarvitse tiedustella käyttäjältä uudestaan. DigiOneen tallennettu tieto voidaan jakaa lainsäädännön ja annettujen suostumusten sallimassa laajuudessa myös muihin DigiOne-ekosysteemin palveluihin. Kaikki DigiOne-alustaan liitettävät palvelut on pyrittävä rakentamaan niin, että tietoja ei kysytä käyttäjältä useaan kertaan.

7.6 Henkilötiedon luovuttaminen tilastointiin ja viranomaiskäyttöön ei vaadi erillistä käyttäjän suostumusta.

Kun henkilötietoja tallennetaan, palveluita käytetään tai muulla viranomaisella on lakiin perustuva oikeus saada tiedot, ei oppijan tai huoltajan suostumusta tietojen käsittelemiseen ja luovuttamiseen tarvita.

7.7 Palvelun- ja sisällöntuottajat siirtävät koulutuksen järjestämiseen ja arviointiin liittyvän datan palvelualustalle rajapintoja hyödyntäen.

Jotta koulutuksen järjestäjän lakisääteisten tehtävien tekeminen saadaan sujuvaksi, ekosysteemiin liittyneistä palveluista siirretään koulutuksen järjestämistä varten tarvittavat tiedot lähtökohtaisesti rajapintojen kautta DigiOne-alustalle. Tietojen siirrot määritellään sopimuksissa ja rajapintakuvauksissa. Koulutuksen järjestämistä varten tarvittavat tiedot on kuvattu [DigiOnen tietomallissa](#). Mikäli tietojen siirtäminen automaattisesti rajapintojen kautta ei ole mahdollista, tulee koulutuksen järjestäjällä olla muutoin mahdollisuus tiedon saamiseen.

7.8 Koulutuksen järjestäjät voivat luovuttaa DigiOne-alustalle kerääntyvää tietoa tutkimuskäyttöön.

Tahtotilana on, että tutkimustahot voivat hyödyntää tutkimuskäytössä DigiOne-alustalle kertyvää dataa. Koulutuksen järjestäjillä on oikeus päättää tutkimuslupakäytännöistään lakien puitteissa. Lähtökohtaisesti tietojen luovuttaminen perustuu koulutuksen järjestäjän antamaan tutkimuslupaun. Tarvittaessa oppijalta tai huoltajalta pyydetään suostumus, mikäli henkilö on tunnistettavissa. Tutkimustahoilla ei ole oikeutta luovuttaa dataa edelleen kolmansille osapuolille tai käyttää muuhun tarkoitukseen kuin siihen, mihin se on luovutettu.

Anonyymien datan hyödyntämiseen ei tarvita oppijan tai hänen huoltajansa suostumusta. Anonyymeilla tiedoilla tarkoitetaan tietoja, jotka eivät liity tunnistettuun tai tunnistettavissa olevaan luonnolliseen henkilöön. Tutkimustahot voivat julkaista anonymisoituun dataan pohjautuvat tulokset sekä hyödyntää tuloksia muissa tutkimuksellisissa yhteyksissä.

7.9 Datan kaupallinen hyödyntäminen ei ole tällä hetkellä mahdollista.

DigiOneen integroitujen palveluiden kautta DigiOne-alustalle kertyvää dataa käytetään ainoastaan lainsäädännön mukaisesti koulutuksen järjestämisen ja tutkimuksen edellyttämiin tarkoituksiin. Datan kaupalliseen hyödyntämiseen liittyvä lainsäädäntö ja soveltamisen käytännöt ovat vasta muotoutumassa, joten kaupallinen hyödyntäminen ei ole tällä hetkellä mahdollista.

8 Palveluiden ja sisältöjen kehittäminen

8.1 Palvelualustalla noudatetaan kansallisia ja kansainvälisiä yhteentoimivuuden periaatteita ja käytäntöjä, jotka mahdollistavat yhteentoimivuuden kuntien, valtion ja muiden julkisten ja yksityisten toimijoiden välillä sekä kolmannen sektorin kanssa.

DigiOne-palvelualustan rajapinnat noudattavat kansainvälisiä avoimia standardeja, jotka luovat yhdenvertaiset mahdollisuudet palveluiden tuottajille, yleiset tietosuoja-asetukset huomioiden.

DigiOne-ekosysteemissä käytettyjä standardeja ovat esimerkiksi 1EduTech:n määrittämän standardin mukainen OneRoster-rajapinta sekä kansalliset MPASSid ja OppijaID. Sisällöntuottajien aineiston kuvailemisessa tavoitellaan kehitteillä olevan kansallisen metatietostandardin noudattamista soveltuvin osin.

Kansallisten ja kansainvälisten periaatteiden ja käytäntöjen noudattamisella tarkoitetaan julkisen hallinnon [yhteentoimivuuden linjauksien](#), [menetelmien](#), sekä opetusalan [kansainvälisten standardien](#) hyödyntämistä soveltuvin osin.

8.2 Tunnistautuneet alan toimijat voivat liittyä DigiOnen rajapintapalveluihin.

DigiOnen rajapintapalvelut mahdollistavat palveluiden testaamisen ja kehittämisen yhteensopivaksi DigiOnen kanssa sekä palveluiden liittämisen DigiOne-alustaan. DigiOne-palvelualustan rajapintojen dokumentaatio on käytössä kaikille testi- ja kehitysympäristöön tunnistautuneille.

DigiOne-palvelualustan testi- ja kehitysympäristö tarjoaa palveluntuottajille testidataa ja helpottaa rajapintojen testaamista. DigiOne palvelualustan testi- ja kehitysympäristön käyttöön vaaditaan API-avaimet, joiden avulla liittyjä tunnistetaan. DigiOne palvelualustan tuotantokäyttöön vaaditaan sopimukset, joiden myötä toimija saa tuotannon API-avaimet. Palvelun- ja sisällöntuottajien liittymisprosessi pidetään mahdollisimman kevyenä, jotta se ei rajaa pieniä toimijoita ekosysteemin ulkopuolelle.

Kehitys- ja testiympäristöön liittyminen ja sieltä saatava anonyymi testidata on ilmaista palvelun- ja sisällöntuottajille. Myöhemmin voidaan tehdä päätöksiä palvelualustaan liittymismaksuista tai tuotantodatan luovutusmaksuista.

8.3 DigiOneen liittyvien palveluiden tulee olla tarpeellisilta osin yhteensopivia DigiOnen tietomallin ja määriteltyjen rajapintojen kanssa.

DigiOnessa sitoudutaan ylläpitämään ja päivittämään rajapintoja, jotta ne vastaavat sen hetken standardeja ja mahdollistavat innovatiivisten palveluiden kehittämisen. DigiOneen liittyvien palveluiden tulee olla tarpeellisilta osin yhteensopivia [DigiOnen tietomallin](#) ja määriteltyjen rajapintojen kanssa. Modulaarinen rakenne ja API-rajapinnat mahdollistavat palveluiden jatkuvan kehityksen.

8.4 DigiOne huolehtii kaikista koulutuksen järjestämiseen tarvittavista integraatioista kansallisiin palveluihin sekä tarjoaa rajapinnat kunnan operatiivisiin perusjärjestelmiin.

Kaikki DigiOne-palvelukokonaisuuden integraatiot kansallisiin palveluihin, kuten esimerkiksi Suomi.fi- ja Opintopolku-palveluihin, tehdään DigiOne-alustan kautta. Lähtökohtaisesti integraatioita ei rakenneta suoraan kansallisiin palveluihin palveluntuottajien toimesta. Lisäksi DigiOne tarjoaa rajapinnat kunnan operatiivisiin perusjärjestelmiin. Tällä vältetään moninkertainen integraatioiden toteuttaminen sekä saavutetaan tiedon ja toiminnallisuuksien eheys.

8.5 Kaikki uudet DigiOne-palvelualustaan liitettävät palvelut rakennetaan pilvipalveluna.

DigiOne palvelualustaan liitettävät palvelut rakennetaan pilvipalveluna. Palveluiden kehittämisessä on huomioitava palveluiden skaalautuvuus ja saatavuus. Pilvipalvelulla tarkoitetaan palveluna tarjottavaa palvelin pohjaista toteutusta ja selainpohjaista käyttöliittymää tai mobiilisovellusta. Pilvipalvelun lisäksi palvelua voidaan täydentää sovelluksen työpöytäversiolla. Datan sijaintipaikkaan liittyvät tietosuojavaatimukset määritellään tietosuojasopimuksissa.

8.6 DigiOne palvelualustalla noudatetaan DigiOnen valintojen mukaisia yhden kirjautumisen periaatteita.

DigiOne tukee MPASSid-tunnistautumista, joka mahdollistaa sujuvan käyttökokemuksen yhden kirjautumisen periaatteella DigiOneen liitettyihin palveluihin. Huoltajien ja henkilökunnan osalta kirjautumisessa voidaan hyödyntää myös Suomi.fi-tunnistautumista.

Kirjautumisessa hyödynnetään KuntienID-identiteettipalvelua, jonka avulla kertakirjautuminen voidaan toteuttaa DigiOne-palveluihin ja palveluiden ulkopuolisiin järjestelmiin OpenID Connect -standardin mukaisesti.

Muista mahdollisista ratkaisumalleista sovitaan aina erikseen.

8.7 Koulutuksen järjestäjien identiteetinhallinnan tulee olla yhteensopiva DigiOnen kanssa.

Koulutuksen järjestäjän identiteetinhallinnan yhteensopivuus on edellytyksenä DigiOneen liittymiselle. Henkilöiden yksilöivänä tunnuksena käytetään kansallisesti yksikäsitteistä tunnusta. Oppijoiden ja henkilökunnan yksilöitävänä tunnuksena DigiOne-ekosysteemissä käytetään oppijanumeroa. MPASSid-rajapinnan tietosisällöllä tarkennetaan henkilön käyttäjäprofiilia.

8.8 DigiOne-ekosysteemissä tavoitteena on tarjota kaikille palveluiden yhdenvertainen käyttö ja sen takaamiseksi kaikissa palveluissa noudatetaan saavutettavuusvaatimuksia.

Sisällön- ja palveluntuottajat sitoutuvat noudattamaan saavutettavuusdirektiiviä ja lakia digitaalisten palvelujen tarjoamisesta sopimuksessa erikseen määritellyin ehdoin (kuntalaisille WCAG-ohjeistuksen A- ja AA-tasot).

8.9 DigiOnen tietomallit ovat julkisia ja rajapintojen dokumentaatio on saatavilla kaikille DigiOnen rajapintapalveluihin kirjautuneille.

DigiOnen koulutuksen järjestämiseen vaadittavat tiedot on kuvattu avoimissa tietomalleissa [Suomi.fi-palvelun Tietomallit-työkalussa](#) ja ne ovat kaikille julkisesti nähtävillä. Tunnistautumalla DigiOnen rajapintapalveluihin saa pääsyn DigiOne-alustan rajapintadokumentaatioon.

8.10 Sisällöntuottajien opetusmateriaalien sisältö ei saa olla ristiriidassa lainsäädännön ja valtakunnallisten opetussuunnitelmien kanssa.

Tällä pelisäännöllä pyritään varmistamaan, että oppimateriaalin arvopohja on linjassa valtakunnallisten opetussuunnitelmien kanssa, eikä sillä ole muita poliittisia, kaupallisia tai ihmisoikeuksia loukkaavia päämääriä.

8.11 DigiOnen omat ja yhteiset palvelut tarjotaan vähintään kolmella kielellä: suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

DigiOnen kehittämät ja hankkimat palvelut tarjotaan vähintään suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Muiden koulutuksen järjestäjän hankkimien kaupallisten ja ei-kaupallisten palveluiden kielivaatimukset voivat poiketa.

Sanasto

Alustatalousekosysteemi

Alustatalous ekosysteemi muodostuu digitaalisesta palvelualustasta ja sen ympärille muodostuvasta ekosysteemistä. Alustatalous ekosysteemi on keskinäisten riippuvuuksien verkosto, jossa osapuolten autonominen toiminta muodostaa kokonaisuuden, jonka tuottama arvo on merkittävästi suurempi kuin osiensa summa.

Digitaalilla palvelualustalla tarkoitetaan tietoteknistä alustaa ja siihen liittyviä järjestelmiä ja palveluita, joilla eri toimijat – käyttäjät, palveluntarjoajat ja muut sidosryhmät yli organisaatorajojen – harjoittavat yhdessä lisäarvoa tuottavaa toimintaa yhteisten toimintaperiaatteiden mukaisesti. Niitä määrittää vahvasti uusi kumuloituvaa ja arvoa välittävä voimavara: digitaalinen tieto, data, sekä sen jalostamiseen pyrkivät teknologiat, erityisesti ohjelmistot ja automaatio.

Ekosysteemin muodostavat ne kaikki toimijat, jotka hyödyntävät kyseistä digitaalista alustaa tai hyötyvät siitä välillisesti. DigiOnen tapauksessa ekosysteemin muodostavat käyttäjät, koulutuksen järjestäjät, sisällön- ja palveluntuottajat, tutkimustahot ja DigiOnen edustajat. Digitaalisia alustoja voidaan integroida keskenään ja dataa voi liikkua niiden välillä. Eri alustojen muodostamat ekosysteemit voivat limittyä tai sulautua yhteen.

API-avain

API-avain on käyttäjä- ja ympäristökohtainen tunnisteavain, jonka avulla voi luoda yhteyden API-rajapinnan kautta. API-rajapinta (application programming interface) eli ohjelmointirajapinnan avulla eri ohjelmat voivat tehdä pyyntöjä ja välittää tietoja keskenään.

DigiOne

DigiOne on kasvatuksen ja koulutuksen palvelualusta (DigiOne-palvelualusta) ja sen ympärille muodostuva ekosysteemi.

DigiOnen edustajat

Tämän dokumentin kohdassa 'Ekosysteemiryhmän määrittelemine' kuvatut edustajat tai heidän valtuuttamat henkilöt.

DigiOne-ekosysteemi

DigiOne-ekosysteemin muodostavat käyttäjät, koulutuksen järjestäjät, sisällön- ja palveluntuottajat, tutkimustahot sekä DigiOnen edustajat. Lisäksi ekosysteemiin voivat kuulua myös erilaiset sidosryhmät, jotka eivät liity suoraan DigiOne-alustaan, mutta toimivat kiinteässä yhteistyössä alustaan liittyvien toimijoiden kanssa.

DigiOne-palvelualusta

DigiOne-palvelualusta sisältää:

- DigiOne-työpöydän
- DigiOne-alustan sekä rajapinnat palvelualustaan liitettäviin palveluihin
- Omat palvelut, joka sisältää Opetuksen ja Hallinnon palvelut
- Yhteiset palvelut eli kaupallisten toimijoiden kanssa yhteiskehitettävät palvelut
- Valinnaiset palvelut eli muiden kaupallisten tai ei-kaupallisten toimijoiden tuottamat palvelut, jotka koulutuksen järjestäjä voi hankkia itse tai Tieran kilpailutuksen kautta.

Dynaaminen hankintajärjestelmä

Dynaaminen hankintajärjestelmä on täysin sähköinen hankintamenettely, joka on avoin kaikille soveltuvuusehdot täyttävälle tarjoajille koko keston ajan. Tarjoajilta ei peritä maksuja dynaamiseen hankintajärjestelmään osallistumisesta ja tarjoajat voivat vapaasti valita mihin dynaamisen hankintajärjestelmän sisällä toteutettaviin kilpailutuksiin jättävät tarjouksensa.

Koulutuksen järjestäjä

DigiOnessa käytetään opetuksen järjestäjästä ja koulutuksen järjestäjästä yhteisnimitystä koulutuksen järjestäjä. Koulutuksen järjestäjällä tarkoitetaan tahoa, jonka tehtävänä on järjestää koulutusta. Koulutustehtävä määritellään laissa (perusopetus) tai opetusministeriön tai vastaavan viranomaisen antamassa koulutuksen järjestämisen- tai ylläpitämisluvassa. Koulutuksen järjestäjät ovat yleensä kuntia, kuntayhtymiä, yksityisiä yhteisöjä ja säätiöitä. Kunnalla tai kuntayhtymällä voi olla useampi koulutuksen järjestämislupa. Kaikilla Suomen kunnilla on velvollisuus järjestää perusopetusta, ja ne ovat siten automaattisesti opetuksen järjestäjiä.

Kuntien Tiera Oy (Tiera)

Kuntien Tiera Oy on kuntaorganisaatioiden ja hyvinvointialueiden omistama inhouse-yhtiö, joka tarjoaa ICT-palveluita sekä digi- ja ICT-ratkaisuja asiakkailleen. Tiera toimii DigiOnen operaattorina.

Käyttäjät, ks. myös Rekisteröity

DigiOnen käyttäjiä ovat oppijat, huoltajat, opettajat, rehtorit ja muut koulujen ja oppilaitosten henkilökunnan edustajat sekä virastojen työntekijät.

Omat palvelut

Omat palvelut ovat DigiOne-hankkeen aikana toteutettuja kokonaisuuksia, joiden ylläpitovastuu on siirretty Tieralle tai Tieran niihin myöhemmin tekemiä laajennuksia.

Operaattori

Ks. Tiera.

Paikallinen opetussuunnitelma

Paikallinen opetussuunnitelma perustuu valtakunnalliseen opetussuunnitelmaan, jota on täydennetty kunta- ja koulukohtaisilla lisäyksillä.

Palveluntuottaja

Palvelualustan palveluiden tuottajia ovat yritykset, julkisen hallinnon digitaalisten palveluiden tuottajat sekä ei-kaupallisia palveluita tuottavat organisaatiot.

Puitejärjestely

Hankintalaissa puitejärjestely on määritelty valmiiksi kilpailutetuksi sopimuskokonaisuudeksi, joka tehdään yhden tai useamman toimittajan sekä hankintayksikön välille. Puitejärjestelyssä sovitaan yleiset hankintasopimuksia koskevat ehdot, kuten hankinnan kohde, hinnat sekä osapuolten vastuut ja velvoitteet.

Rajapinta (API)

API = Tietojärjestelmän rajapinta (API - Application programming interface)

Rekisteröity

Tietosuojaan näkökulmasta rekisteröidyllä tarkoitetaan käyttäjää, jota koskevia tietoja käsitellään, kuten esimerkiksi oppijaa tai hänen huoltajaansa.

Sisällöntuottaja

Palvelualustan sisällöntuottajia ovat muun muassa kaupalliset toimijat, kuten kustantajat ja muut oppimateriaalien ja pelien tuottajat, sekä ei-kaupalliset tuottajat ja jakelijat.

Kehitys- ja testiympäristö

Kehitys- ja testiympäristön avulla palveluntarjoajat voivat testata ja kehittää omia palveluitaan yhteensopiviksi DigiOnen kanssa.

Tiedolla johtaminen

DigiOneen integroidusta palveluista saadun tiedon tai datan hyödyntäminen päätöksentekoon ja johtamiseen.

Tiedon anonymisointi

Anonymisointi tarkoittaa henkilötietojen poistamista kerätyistä tiedoista niin, että henkilöä ei enää voida tunnistaa niistä. Tiedot voidaan esimerkiksi karkeistaa yleiselle tasolle, muuttaa tilastolliseen muotoon tai muuhun sellaiseen muotoon, etteivät yksittäistä henkilöä koskevat tiedot ole enää tunnistettavassa muodossa. Tietoa tulee muokata tai muuttaa niin, että rekisterinpitäjä tai muu ulkopuolinen taho ei voi hallussaan olevilla tiedoilla muuttaa tietoja takaisin tunnistettaviksi.

Tutkimustahot

Palvelualustan tutkimustahoihin kuuluvat esimerkiksi yliopistot, korkeakoulut ja tutkimuslaitokset. Tavoitteena on, että DigiOne tarjoaa tutkimustahoille reaaliaikaista ja monipuolista aineistoa tutkimuksiin, joiden tuloksia käytetään hyödyksi esimerkiksi oppimisen tukemisessa ja tiedolla johtamisessa.

Valinnaiset palvelut

Koulutuksen järjestäjä ja Tiera sopivat Valinnaisten palvelujen käyttöönotosta ja käyttämisestä tarvittaessa erillisellä sopimuksella. Koulutuksen järjestäjä ja Tiera voivat myös sopia Valinnaisen palvelun kilpailuttamisesta yhdessä tai Tieran toimesta. Tällaisia palveluja ei kateta liittymis- eikä ylläpitomaksuista, vaan sopijapuolel sopivat rahoittamisesta erikseen. Tällainen osakokonaisuus tai palvelu voi olla ainoastaan sellainen, joka voidaan ottaa itsenäisesti käyttöön muuta DigiOnen käyttöä häiritsemättä.

Valtakunnallinen opetussuunnitelma

Valtakunnallinen suunnitelma siitä, miten opetus järjestetään. Opetussuunnitelmasta käytetään lyhennettä OPS.

Yhteiset palvelut

Yhteiset palvelut ovat Tieran alihankkijoiden toteuttamia palveluita, jotka on integroitu osaksi DigiOne-palvelualustaa. Tiera vastaa Yhteisten palveluiden tuottamisesta ja toimittamisesta koulutuksen järjestäjälle.

Ohjausryhmä voi päättää Yhteisen palvelun hankkimisesta ja/tai kehittämisestä ja hankinta- ja kehittämiskulujen kattamisesta liittymis- ja perusylläpitomaksuilla. Perusylläpitomaksua voi käyttää jatkokehittämiseen vain siltä osin kuin maksun käyttäminen ei vaaranna DigiOne-palvelualustan ylläpitoa.

Uuden Yhteisen palvelun käyttöönotto edellyttää erillisen kirjallisen sopimuksen tekemistä koulutuksen järjestäjän ja Tieran välillä. Selvyyden vuoksi todetaan, että Yhteisen palvelun ylläpitomaksun periminen vaatii koulutuksen järjestäjän ja Tieran välistä sopimusta kyseisestä Yhteisestä palvelusta. Ohjausryhmä voi päättää Yhteisen palvelun poistamisesta koulutuksen järjestäjän ja Tieran välisen sopimuksen irtisanomisaikaa noudattaen.